تحلیل وضعیت سه ماهه نخست سال تجاری ۱۴۰۰-۱

عرضه و تقاضا: هر دو پایین آمد

کمیته بازرگانی

امسال حجم تولید پسته ایران ۱۳۵ هزار تن تخمین زده‌شد که با احتساب معادل ۵ هزار تن مانده انتقالی از سال قبل، کل محصول پسته دردسترس امسال ۱۴۰ هزار تن برآورد می‌شود. آمارها نشان می‌دهد که میزان محصول دردسترس امسال تقریباً نصف محصول دردسترس سال قبل است. ناگفته نماند محصول امسال پسته ایران هم از لحاظ کیفی و هم از جنبه‌های رؤیت و سایز در سطح پایین‌تری نسبت به سال گذشته قراردارد.

مصرف پسته در سال تجاری قبل (۱۴۰۰-۱۳۹۹) به‌طرز شگفت‌انگیزی قابل توجه‌بود و تقاضای بالا در بازارها قیمت متوسط پسته را از کف ۴٫۵ دلار به ۸ دلار بالا برد. اما در ابتدای سال تجاری جدید شرایط کمی متفاوت بود؛ محصول پسته ایران از نظر کمی و کیفی نسبت به سال قبل اُفت داشت، درحالی‌که علی‌رغم بالا بودن اونس پسته آمریکایی، حجم تولید آن بالا و کیفیت محصولشان خوب گزارش شده‌بود. این امر سبب شد آمریکایی‌ها در ابتدای سال تجاری ۱۴۰۱-۱۴۰۰ قیمت‌های اول فصل را کاهش دهند.

در سه ماهه ابتدای سال تجاری ۱۴۰۱-۱۴۰۰، طبق آمار گمرک ایران میزان ۴۲ هزار تن پسته و ۵ هزار تن مغز پسته صادر شده که در مجموع نسبت به مدت مشابه سال گذشته، مبین ۴۵ درصد کاهش وزنی است؛ دلیل اصلی این موضوع عرضهٔ قابل توجه پسته آمریکایی در قیمت‌های رقابتی‌تر نسبت به سال گذشته است. اما با همه این اوصاف، صادرات پسته ایران برخلاف آنچه پیش‌بینی می‌شد فراتر از حد انتظار بوده‌است؛ حجم مصرف پسته در سه ماه ابتدایی سال تجاری قبل حدود ۴۰ درصد از تخمین موجودی اول دوره بوده، درحالی‌که امسال علی‌رغم افزایش حدود ۳۰ درصدی قیمت‌ها نسبت به متوسط قیمت‌های سال قبل، طی ماه‌های مهر، آبان و آذر نیز حدود ۴۰ درصد از تخمین موجودی اول دوره مصرف شده‌است.

مانده محصول پسته ایران در پایان آذرماه ۱۴۰۰، پس از کسر برآورد مقادیر مصرف داخل و صادرات، ۸۳ هزار تن می‌باشد. شرایط فعلی بازار آرام و تقاضا برای پسته کم است؛ بخشی از کمبود تقاضا به‌دلیل تعطیلات سال نو میلادی و سال نوی چینی است و بخشی دیگر به‌دلیل اشباع بازارها از پسته آمریکایی و تا حدودی پسته ایرانی است. لازم به ذکر است، در حال حاضر عرضه چندانی نیز از جانب باغداران در بازار داخل صورت نمی‌گیرد. این عرضه پایین ناشی از کم بودن مقدار محصول امسال، امید به افزایش نرخ ارز در ماه‌های آینده و عدم اطمینان از حجم محصول پسته سال آینده در بین باغداران است.

